

2. Булкат М. С. Принципи судової влади: характеристика поняття. *Альманах права*. 2017. Вип. 8. С. 128–130.
3. Ігонін Р. В. Принципи судової влади. *Вісник Академії адвокатури України*. 2011. С. 24-29.
4. Булкат М.С. Система принципів судової влади. *Право і суспільство*. 2017. № 5. С. 3-7.

ПОРУШЕННЯ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПІД ЧАС ВИБОРІВ ТА В ПЕРІОД АГІТАЦІЇ

Ніколенко Я. О.

студент юридичного факультету

Науковий керівник: Іваниця А. В.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Основною формою виявлення демократичності влади та її легітимності є вибори. Адже суспільство наділяє представників правом вираження власних суспільних інтересів, які обираються шляхом прямого, таємного голосування. Нещодавно в нашій країні відбувалися президентські, парламентські вибори та вибори депутатів та представників до сільських, селищних, міських рад та ОМС. Вибори є дуже складним процесом та іноді проходить в декілька етапів, але щоб вибори можна було визнати справді легітимними вони повинні відбуватися в встановленому законом порядку та з додержанням норм виборчого законодавства. На жаль, ці норми зазвичай порушують не тільки під час виборів, а й період передвиборчої агітації і таке явище трапляється доволі часто, тому питання такого дослідження є актуальним.

Вибори у вузькому (правовому) розумінні розглядають як процес, спосіб, процедуру формування органів державної влади та органів місцевого самоврядування чи заповнення вакантних посад (обрання посадових осіб) шляхом голосування [1, с. 117]. Нещодавні вибори в Україні здійснювалися на основі нового Виборчого кодексу України який набув чинності 1 січня 2020 року.

Конституція України визначає що Вибори до органів державної влади та органів місцевого самоврядування є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування [2]. Тобто, Основний документ держави закріплює принципи виборів в Україні. На наш погляд більшість з

наведених принципів порушується не тільки зі сторони осіб, які претендують на обрану посаду, але і з боку виборців, які є основою визнання легітимності та легальності влади.

Виборчим кодексом за порушення законодавства, передбачено такі види юридичної відповідальності як адміністративна, так і в деяких випадках кримінальна відповідальність. Досить часто в новинах можна почути про те, як правоохоронні органи притягують до юридичної відповідальності осіб, які фотографують свої бюлетені, знищують чи якимось іншим способом їх пошкоджують чи навіть осіб, які прямо на дільницях здійснюють підкуп голосів. Звичайно, це не всі порушення які вдається виявити правоохоронцям, адже в наш час, люди піклуються тільки про своє майбутнє, а не майбутнє держави і не завжди вони усвідомлюють, що на перший погляд, таким безкорисливим діянням вони порушують норми законодавства. Такі порушення виявляються також з боку членів виборчої комісії, які здавалось би, повинні демонструвати чесність та законність, насправді здійснюють підробку голосів чи порушують принцип рівних виборів, який виражається в можливості використання свого права голосу лише один раз, не залежно від посади та соціального статусу.

Порушення норм Виборчого кодексу може здійснюватися не тільки під час самих виборів, а і в період передвиборчої агітації. Взагалі передвиборна агітація – це здійснення будь-якої діяльності з метою спонукання виборців голосувати за або не голосувати за певного кандидата у депутати або партію – суб'єкта виборчого процесу [3]. Здійснення такої агітації може бути в будь-яких формах, які не суперечать закону, найчастіше можна зустріти політичну рекламу. На перший погляд, що може такого містити звичайна реклама. В реальності питання порушення норм законодавства виражається не по відношенню до самої реклами, а до періоду її можливого застосування. Законом встановлено що передвиборна агітація закінчується о 24 годині останньої п'ятниці перед днем виборів [3]. Це означає, що за добу до виборів, кандидати повинні припинити свою виборчу агітацію, в Україні цей день неофіційно називають «Днем тиші». Але, знову ж таки, якщо дивитись на сьогоднішня, то можливо помітити що політична реклама на білборді, в деяких місцях, наявна і до сьогодні. Тобто, це говорить про пряме порушення передвиборної агітації і повинно тягнути за собою юридичні наслідки, стосовно кандидатів та політичних партій.

Отже, порушення виборчого законодавства в Україні доволі розповсюджене явище, яке призводить до настання юридичних наслідків. Задля кращого функціонування таких норм та недопущення їх порушення законодавцю необхідно посилити види юридичної відповідальності, а саме збільшити можливі штрафи, та строки обмежень та позбавлення волі.

В такому випадку можливо сподіватись на покращення законності процесу виборів та зменшення злочинності в Україні.

Література:

1. Тодика Ю. М. Основи конституційного права України : навч. посіб. Ю. М. Тодика, Г. Б. Клименко. Х. : Консум, Унікальність 87%1998. 117 с.
2. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Виборчий кодекс України: Закон України від 19.12.2019 р. № 396-IX. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20>

СУДОВИЙ ПРЕЦЕДЕНТ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВА

Проценко А. М.

студентка юридичного факультету

Науковий керівник: Рибалкін А. О.

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри загальноправових дисциплін

*Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

На сьогодні судовий прецедент як джерело права в Україні набув досить частого застосування. Прямим підтвердженням існування судового прецеденту як джерела права є неодноразові рішення Конституційного Суду та Верховного Суду, які є загальнообов'язковими для виконання. Також свідченням застосування в нашій державі судового прецеденту є наявність таких понять як «зразкова справа» і «типова справа», які закріплені в Кодексі адміністративного судочинства.

Під судовим прецедентом розуміється рішення суду по конкретній справі тієї або іншої інстанції при розгляді аналогічної справи. Тобто головною причиною застосування судового прецеденту є повторюваність певних суспільних відносин. Варто зазначити, що судовий прецедент спрямований на забезпечення єдності судової практики та забезпечення принципу рівного та справедливого ставлення до всіх осіб в певній ситуації, адже судовий прецедент не дозволяє вирішувати справи суддям на свій розсуд, а лише за допомогою нормативних джерел.

Сучасний правознавець О. Коростелкіна вважає, що судовий прецедент – є не тільки обов'язковим для тих, хто застосовує права, а й для самого суду в аналогічній категорії справ та є вказівником для інших правознавців й учасників аналогічних справ [1, с. 35].